
ADVIES

**Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke
Regering tot klassering van de onbevaarbare
waterlopen, tot aanwijzing van de gewestelijke
vijvers, tot bepaling van de inhoud, de strekking, de
modaliteiten en de termijnen betreffende de
opstelling van de Atlas van het hydrografisch netwerk
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en tot
goedkeuring van deze Atlas**

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	27-10-23
Advies aangenomen door het Comité van Watergebruikers op	07-12-23

Vooraf

Dit besluit heeft tot doel uitvoeringsmaatregelen te nemen krachtens de regeringsbevoegdheden voorzien in de ordonnantie van 16 mei 2019 houdende het beheer en de bescherming van onbevaarbare waterlopen en vijvers.

Het is vooral de bedoeling om een exhaustieve lijst op te stellen van de verschillende elementen van het Brussels hydrografisch netwerk die onder het toepassingsgebied van de ordonnantie (of van sommige bepalingen ervan) vallen, namelijk :

- De geklasseerde onbevaarbare waterlopen (beheerd door een overheidsinstantie (Leefmilieu Brussel of een gemeente)) ;
- De niet-geklasseerde onbevaarbare waterlopen (beheerd door de aangelanden, publiek of privaat) ;
- De grachten die bescherming verdienen vanwege de rol die ze kunnen spelen (in het bijzonder bij de ontwikkeling van de biodiversiteit en de preventie van overstromingsrisico's) ;
- De gewestelijke vijvers (beheerd door Leefmilieu Brussel).

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Titel van het document en link met de kaart « Brussel, waterstad »

Het Comité wijst erop dat de titel van de kaart, « Atlas van het hydrografisch netwerk van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest », het publiek in verwarring kan brengen. Deze titel zou de indruk kunnen wekken dat de Atlas alle waterlopen van het Gewest omvat, wat niet het geval is. De Atlas heeft enkel betrekking op wat binnen het toepassingsgebied van de ordonnantie van 16 mei 2019 betreffende de onbevaarbare waterlopen en vijvers valt.

De nota aan de Regering verduidelijkt dat Leefmilieu Brussel ook een andere kaart, « Brussel, waterstad », voor communicatiedoeleinden opstelt. Er bestaan dus twee kaarten naast elkaar, waarbij de ene een officieel statuut heeft (« Atlas van het hydrografisch netwerk ») en de andere niet (« Brussel, waterstad »). Deze tweede, niet-reglementaire kaart is vollediger op het vlak van het hydrografische netwerk. Dit verband tussen beide kaarten wordt in de nota aan de Regering toegelicht, maar is niet duidelijk zichtbaar op de website van Leefmilieu Brussel, noch op het cartografisch portaal, wat tot begripsproblemen zou kunnen leiden. Wat de communicatie op deze websites betreft, beveelt **het Comité** dan ook aan om het statuut van de twee kaarten duidelijk toe te lichten.

Het naast elkaar bestaan van twee kaarten roept ook vragen op het vlak van de statistische verwerking op. Het BISA¹ publiceert in zijn tabellen een samenvatting van de belangrijkste kenmerken van het Brusselse hydrografische netwerk. Als voor die tabellen de Atlas - als officiële/reglementaire bron - wordt gebruikt, zullen bepaalde elementen van het hydrografische netwerk niet worden weergegeven (bijvoorbeeld de gemeentelijke vijvers, het kanaal, enz.) en zal het beeld van het blauwe netwerk in

¹ Het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse

Brussel worden afgeknot. Als de kaart « Brussel, waterstad » wordt gebruikt, zou de relevantie van wat erop staat in vraag kunnen worden gesteld, gezien deze kaart geen rechtsgrondslag heeft.

1.2 Perimeter van het Moeras van Wiels

Het Comité stelt vast dat het Moeras van Wiels in de ontwerpAtlas wel voorkomt, maar dat de op de Geoportaalkaart van Leefmilieu Brussel aangegeven perimeter (dat het Moeras als « gewestelijke vijver » weergeeft) niet overeenstemt met de totale oppervlakte van het Moeras. Een deel van het Moeras in het noorden, waar zich een rietveld bevindt, ontbreekt. Het rietveld is een essentiële schakel in het ecosysteem van dit waterlichaam en draagt overigens bij tot de ontwikkeling van een ecosysteem dat kenmerkend is voor moerassen.

Om de duurzaamheid en de ontwikkeling van de biodiversiteit van het Moeras van Wiels te waarborgen, vraagt **het Comité** dat Leefmilieu Brussel zou onderzoeken of dit deel van het Moeras in de Atlas van het hydrografisch netwerk moet worden opgenomen (hetzij de volledige kadastrale percelen 16Z6 en 16A7, zie onderstaande afbeelding).

1.3 Opname van andere gebieden van het blauwe netwerk

Daarnaast benadrukt **het Comité** dat de overweging om alle moerassen, watergebieden, vijvers en bronnen in de Atlas op te nemen, tot het volledige blauwe netwerk zou moeten worden uitgebreid, ongeacht of deze gebieden zich op privéterreinen bevinden of door het Brussels Gewest of de gemeenten worden beheerd.

Het Comité stelt vast dat een aantal waardevolle vijvers (zoals het Bemptpark, het Josaphatpark, het Jacques Brelpark, enz.) niet in de Atlas zijn opgenomen, omdat ze niet met een welbepaalde definitie overeenstemmen of omdat ze zich op privéterreinen bevinden, hoewel ze deel uitmaken van het blauwe netwerk van het Gewest. **Het Comité** is van mening dat alle vijvers zouden moeten zijn vertegenwoordigd.

De bronnen, die een cruciale schakel tussen het hydrografisch netwerk en het oppervlaktewater vormen, en die de bevoorradingsbronnen van het gewestelijke hydrografisch netwerk vormen, werden al door Leefmilieu Brussel bestudeerd. **Het Comité** is van mening dat ook deze bronnen een wettelijke bescherming verdienen, gezien ze zeer kwetsbaar zijn voor bebouwing, verdichting en drainering.

1.4 Elementen die in de Atlas ontbreken

Het Comité wijst erop dat in de Atlas een aantal belangrijke elementen met betrekking tot bepaalde watergebieden ontbreken, zoals het beginpunt, de breedte, diepte, oeverscheiding, aanvoer, bedding, enz.

Het Comité betreurt dat de Atlas geen melding maakt van de mogelijkheid om delen van het hydrografisch netwerk te herstellen. Zo is er niet voorzien dat het netwerk zou kunnen worden uitgebreid en op gewestelijke schaal meer plaats zou innemen.

Het Comité merkt ook op dat bepaalde elementen in de definitie van vijver ontbreken, zoals de aan- en afvoerpunten.

1.5 Bijlagen

Het Comité is van mening dat alle bijlagen in de tabel ervan een kolom zouden moeten bevatten met de beheerder die aan elk watergebied is toegewezen.

*

* *